

„KÖRNYEZETTUDATOS HULLADÉKGAZDÁLKODÁS – A KOMPOSZTÁLÁS NÉPSZERŰSÍTÉSE LITÉREN”
KEOP-6.2.0/A/09-2010-0026

KOMPOSZTÁLÁSI ÚTMUTATÓ ÉS NAPLÓ

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
ÚMFT infovonal: 06 40 638 638
nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.hu

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Tisztelt Litéri Lakosok!

A környezetvédelem minden ember számára fontos, senki sem vonhatja ki magát a tudatos környezetvédelemből. Ez egy közösségi tevékenység, amely az okozott kárt akarja megszüntetni, illetve helyrehozni, célja az életkörülmények javítása. A meggondolatlan, pazarló életmód a természeti kincsek elapadásához, a környezeti elemek elszennyeződéséhez, a biológiai sokféleség lecsökkenéséhez vezethet.

Litér Község Önkormányzata felismerte azt, hogy nekünk magunknak is tenni kell környezetünkért, annak szépségéért, rendjéért. Mindennek érdekében „Környezettudatos hulladékgazdálkodás – a komposztálás népszerűsítése Litéren” címmel sikeres pályázatot készített. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Hiszem és vallom, mindannyian egyetértünk abban, hogy a környezetszennyezést meg kell akadályozni, és ebben nagyon fontos szerepe van a környezettudatos hulladékgazdálkodásnak is.

Köszönöm, hogy Önök is hozzájárulnak a környezet és a természet védelméhez!

Szedlák Attila

polgármester

„A természetben nincsenek sem jutalmak, sem büntetések:
következmények vannak.”

[Robert Green Ingersol]

Projektismertető

Kedvezményezett:	Litér Község Önkormányzata 8196 Litér, Álmos u. 37.
Projekt címe:	Környezettudatos hulladékgazdálkodás – a komposztálás népszerűsítése Litéren
Pályázati azonosító:	KEOP-6.2.0/A/09-2010-0026
Projekt célterülete:	Litér község
Projekt összköltsége:	10.313.300,- Ft
Támogatás intenzitása:	95%
Elszámolható támogatás:	9.797.635,- Ft
Projekt időtartama:	2010.06.01. – 2011.01.31.
Projekt célja:	A környezeti állapotok jobbítása, az életvitel, a fogyasztási szokások környezettudatos átalakítása céljából lakossági és közösségi komposztálás valósul meg Litéren. A kelet-balatoni kistérség peremének egyik legészakibb, 2135 fős településén komposztálási program indul, melynek keretében a fenntarthatóbb életmód, a kulturáltabb, környezetbarát fogyasztás népszerűsítése történik és propagáljuk a környezeti terhelés mérséklésének fontosságát. A projekt tevékenységei között eszközök, gépek beszerzése szerepel, 280 darab 800 literes, 100 darab 390 literes komposztláda, továbbá 3 darab elektromos ágaprító védőfelszerelésekkel együtt kölcsönzési jelleggel a lakosság számára térítésmentesen átadásra kerül. A közösségi komposztálási célok érdekében a régi temető mellett kihelyezésre kerül 1 darab nagyméretű 6x2 méteres komposztláda, továbbá rendelkezésre áll 1 darab nagyteljesítményű benzinmotoros ágaprító. A program sikere érdekében nagy hangsúlyt fektetünk a komposztálás, a környezettudatos hulladékgazdálkodás népszerűsítésére, a kommunikációra, ismeretterjesztésre, tájékoztatásra. Rendezvényeket szervezünk, szórólapokat, kiadványokat készítünk, információk jelennek meg az akadálymentesen elérhető Litér Információs Portálon. Az ismeretterjesztést a lakosság minden korosztálya számára elérhetővé kívánjuk tenni, még a legfiatalabbak is tájékoztatást kapnak a komposztálás folyamatáról és hasznáról, illetve a környezettudatosság fontosságáról.

Projekt hatása: A komposztzilók használatával kevesebb szerves anyag kerül a lakossági hulladék közé, a komposztalattal történő tápanyag utánpótlás révén pedig csökken a felhasznált műtrágya mennyisége és az őszi és tavasszal tömegesen jelentkező avarégetés. A program fontos eleme a lakosság körében végzett szemléletformálás, minden korosztály környezettudatosságának, környezetvédelmi elkötelezettségének erősítése.

Közreműködő szervezet: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatóság
1134 Budapest, Váci út 45.

A „Környezettudatos hulladékgazdálkodás – a komposztálás népszerűsítése Litéren” című projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatóság, mint Közreműködő Szervezet közreműködésével valósul meg.

infovonal: 06 40 638 638
nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség: www.nfu.hu
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatóság: www.kvvmfi.hu
Litér Község Önkormányzata: www.liter.hu

További információ:
Litér Község Önkormányzata
Fazekas Ariel Zoltán projektmenedzser
Cím: 8196 Litér, Álmos u. 37.
Tel/Fax: 88/598-016
E-mail: liter@invitel.hu
Web: www.liter.hu

Jó komposztálást!

Bevezetés

2001. január 1-én hatályba lépett a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, mely meghatározza azokat a hulladékgazdálkodási célokat és általános elveket, amelyek a természeti erőforrások fenntartható használatát célozzák. E téren **a lakosságnak is vannak feladatai.**

Az országban évente keletkező kb. 4,6 millió tonna települési szilárd hulladék nagy hányada (mintegy 30 %-a) biológiailag lebomló szerves anyag, mely hasznosítható, komposztálható. Ennek a hulladéknak a természetbe való visszajuttatásával, **egy kis odafigyeléssel** a benne rejlő anyag- és energiatartalom hasznosulhat.

Kiadványunk segítséget nyújt azoknak, akik kedvet és késztetést éreznek magukban a házi komposztálásra és a jövő nemzedékének példát mutatva, elkezdi a saját tevékenységük során képződő szerves hulladék komposztálását a kiskertjükben, vagy részt kívánnak venni a közösségi komposztálásban, amelyhez a közösségi komposztláda a régi temető mellett rendelkezésre áll.

Bár nem nehéz komposztálni, mielőtt nekikezdenénk a munkának, ismerjük meg annak elméleti és gyakorlati alapjait! A komposztálás nem más, mint **irányított „humuszgyártás”**. A mi feladatunk csupán annyi, hogy minél kedvezőbb életfeltételeket teremtsünk azoknak az élőlényeknek (mikroorganizmusoknak, gombáknak, férgeknek, gilisztáknak stb.), amelyek nagy „szakértelemmel” végzik el feladatukat.

Miért kezdjek el komposztálni?

Ha sikerül néhány választ találnia erre a kérdésre, akkor a legjobb úton jár afelé, hogy Ön is elkezdje a házi komposztálást. Szeretném **csökkenteni** a hulladéklerakókra, égetőkre vagy a szennyvíztisztítóba kerülő szerves, hasznosítható **hulladék mennyiségét**.

Szeretném a kerti és konyhai hulladékokat visszajutatni a természetbe.

Szeretném, hogy a kertemben termékenyebb legyen a talaj, több és egészségesebb növényem teremjen.

Szeretném, hogy a szemem előtt keljen életre a természet és a biológia csodálatos világa: a „múlt heti maradék” a szemem előtt váljon humuszban gazdag földdé.

Szeretnék költségeket megtakarítani azáltal, hogy nem kell többé a gazdaboltból beszereznem virágföldet, komposztot, hanem a kiskertemben előállított anyagot használhatom fel.

Nem égetem el az avert és a kerti hulladékot, így csökkentem a légszennyezést és komposztot használok tőzeg helyett. Ezzel is hozzájárulok a környezet és a természet védelméhez.

Szeretnék élen járni a szelektív hulladékgyűjtésben és a házi komposztálásban.

Mi szükséges a komposztáláshoz?

A komposztálás nem ördögösség! Mindazonáltal szükség van:

környezettudatos szemléletre,
elhatározásra,
útmutatásra, gyakorlati tanácsra,
komposztálható nyersanyagokra (biohulladéokra),
megfelelő komposztládára, kerti eszközökre,
megfelelő komposztálóhelyre.

Lássuk, mi kell még az eredményes komposztáláshoz!

A komposztláda elhelyezése

A komposztládát félárnyékos, jól megközelíthető helyre állítsa!

Lehetőleg valamilyen fa vagy bokor árnyékába, ami védelmet nyújt a közvetlen napsütés, az erős szél és a heves csapadék ellen. Lehetőleg hagyjon 0,5-1 méter távolságot a kerítéstől, ez nem csak a szomszédok megnyugtatót szolgálja, hanem lehetővé teszi a komposztáló jó megközelíthetőségét, így egyszerűbb lesz átforgatni, gondozni.

Fontos a megfelelő talaj. Kerülje a mélyedéseket, a rossz vízgazdálkodású (homok vagy agyag) talajokat.

A közelben legyen csap vagy esővíztároló hordó, amivel megoldhatja a nedvesítést.

A komposztáló körül legyen elegendő hely az éppen fel nem használt szerves anyagok tárolására, a komposzt átforgatására, kiemelésére.

A komposztsiló még praktikusabbá, esztétikusabbá tétele érdekében sövényfonattal körbe kerítheti a komposztálót, így védve az időjárás viszontagságaitól. Kerítse körbe dróthálóval a komposztálót, futassa be kúszónövényekkel és ültessen virágot köré. A komposztsiló közvetlen környékét rakja ki járólappal, hogy az könnyen megközelíthető és tisztántartható legyen.

Mi kerülhet a komposztba?

A szerves eredetű anyagok és hulladékok szinte kivétel nélkül komposztálhatók.

Konyhai hulladék: gyümölcs, zöldség, krumpli, tojáshéj, kávézacc, tea-filter tartalma, elhervadt, vágott virág, elszáradt cserepes növények (cserép nélkül) stb.

Kerti hulladék: elnyílt virágok, lehullott gyümölcs- és zöldség, ágak, gallyak, lombok (aprítva), fűnyesedék, kerti gaz
Egyéb hulladék: kezeletlen fa, papír (nem színes), karton, haj, köröm, állatszőrzet, tollak, alom (csak a növényevő állatok ürüléke)

Tilos a komposztba tenni!

- X főtt ételmaradékot (főként húst és halat, mártásokat és leves-maradékokat), kenyeret és csontokat
- X hamut (vagy csak nagyon kis mennyiségben)
- X üveget, fémet és műanyagot
- X gyökérdarabot, fenyő és tuja részeit, fertőzött beteg növényeket
- X vegyszerrel kezelt faanyagot
- X színes újságot
- X pelenkát, porzsák tartalmát
- X kutya-, macska ürüléket
- X fáradt olajat, vegyszereket, festéket, elemet, növényvédő szert, gyertya maradékot (semmilyen veszélyes anyagot!)

Egyéb tudnivalók

A papír és karton biológiailag lebomlik és viszonylag könnyen komposztálható nyersanyagnak számít. A gyakorlatban azonban minden lehetséges esetben ezek papírként történő hasznosítását kell elősegíteni.

Az ételmaradékokat, húst és csontot – bár komposztálható – ne tegye a komposzthalomba/silóba, mert az odavonzza a rovarokat, rágcsálókat, és bomlásukkor kellemetlen szagok keletkeznek.

Tojáshéjat csak kis mennyiségben, és azt is összetörve tegye a halomba.

Az ún. déligyümölcsök héját lehetőleg ne tegye a komposztba, vagy ha mégis e mellett dönt, akkor előzőleg alaposan mossa meg azokat. (A déligyümölcsök héját olyan anyagokkal konzerválják, amelyek késleltetik azok megrothadását. Ezek az anyagok azonban károsan hatnak a talajlakó élőlényekre, azok működését gátolják.)

Fertőző, beteg növényeket ne tegye a komposztba, mert – bár a legtöbb kórokozó elpusztul a komposztálás során termelődő hő hatására – ezek ellenére több életképes maradhat.

A porszívó tartalmát lehetőleg ne öntse a komposztba, mert a por sok káros anyagot, köztük elsősorban nehézfémeket köt meg, ami károsítja a talajt, és a táplálékláncon keresztül az emberi szervezetbe is bekerülhet.

A nagy forgalmú utak mentén nehézfém-szennyeződéssel kell számolni. Az itt lekaszált növényi hulladékot ne használja fel komposztálásra!

A növényevő kisállatok ürüléke a forgácsalommal együtt komposztálható, a húsevő állatoké a fertőzés veszélye miatt nem.

Hogyan lesz a kerti és konyhai hulladékokból komposzt?

A növények (fák, bokrok, dísz- és haszonnövények) a talajból felvett tápanyagokból építik fel testüket, leveleiket, törzsüket. **A talajból elhasznált tápanyagokat ezért pótolni kell.** Ha a levelekben és más növényi részekben felhalmozódott tápanyagokat elégetjük vagy a szemétbe dobjuk (így azok kikerülnek a természet körforgásából), megfosztjuk növényeinket a továbbéléshez szükséges tápanyagoktól, és azok elpusztulnak.

A komposztálás segít abban, hogy természetes úton zárjuk ezt a körfolyamatot, amit azzal indítunk el, hogy az ember a növényeket felhasználja (emberi fogyasztás, állattartás, díszítés). Amikor komposztálót épít kertjében: a gilisztákkal, rovarokkal együtt a különböző baktériumok és gombák alkotják az „önkéntes munkaszolgálatot”. Ahhoz, hogy ezek az élőlények életfunkcióikat működtetni tudják, levegőre, vízre, tápanyagra, és nem utolsósorban „kellemes környezetre” van szükségük.

Az Ön feladata az, hogy ezeknek az élőlényeknek megfelelő „öko-otthont” hozzon létre komposzthalom formájában.

A többit pedig nyugodtan bízza a természetre!

A biológiai folyamat fázisai

1. A kezdeti fázis: megindul a lebomló szerves anyagok feltáródása. A hőmérséklet 40 C°-ig emelkedik.
2. A lebomlás: a nehezebben bomló anyagok lebontása is megtörténik. A hőmérséklet 65 C°-ra emelkedik.
3. Az átalakulás: a humuszszerű anyag kialakulása megkezdődik. A hőmérséklet 45 C° körüli.
4. Az érés: a halom benépesül talajlakó élőlényekkel. A hőmérséklet lecsökken.

A komposztálás folyamatában résztvevő élőlények

Mikroorganizmusok: többnyire egy sejtből álló, szabad szemmel nem látható növények vagy állatok. Ezek a mikroorganizmusok olyan enzimeket választanak ki, melyek segítségével le tudják bontani a szerves anyagokat (amelyeket Ön tesz bele a komposzthalomba).

Gombák és enzimek: ők ketten együtt dolgoznak a cellulózhoz és a fás szárú növényekben található, ligninhez hasonló, sűrű anyagok lebontásában.

Makrofauna: az egyes rovarok, férgek, giliszták szerepe igen fontos a szerves hulladékok feldolgozásában. Járataik révén a komposzt levegőztetését biztosítják, folyamatosan keverik a szerves anyagokat, tápanyagokat bocsátanak ki.

A komposztálás folyamatának feltételei

Oxigénellátás

A komposztálás alapja a jó oxigénellátás. Ha a nyersanyag levegőtlené válik, nemkívánatos baktériumok szaporodnak el, melyek tevékenysége folytán a komposzthalom rothadó, bűzlő masszává válik és értéktelenebb lesz. A konyhai hulladékokhoz és fűnyiradékhöz mindig jó struktúrájú ún. vázanyagokat, pl. gallyakat, forgácsot kell hozzákeverni! A vázanyagoknak fontos szerepük van, mert ezek biztosítják a komposzthalom/siló átszellőzését. Levegő hiányában az aerob baktériumok elpusztulnak, helyükbe anaerob, rothasztó baktériumok lépnek. A rothadást többek között kellemetlen szagok képződése kíséri.

Nedvességtartalom

A komposztládát ne rakjuk gödörbe, hanem félárnyékos, jó vízelvezetésű helyet keressünk. Megfelelő mennyiségű víz biztosítása is szükséges. Ha nem fedi le a komposztsilót, sok csapadék hatására az esővíz telíti az üregeket, rothadás indul meg, a szivárgó víz a talaj mélyebb rétegeibe juthat, kimossa a tápanyagokat. Ezt elkerülendő, és a kiszáradást meggátolando, célszerű lefedni a silót. Erre legalkalmasabb valamilyen filcszerű anyag, gallyak, lécek. Műanyag fóliát is használhatunk takarásra, de ez azért nem célszerű, mert a fólia alatt befüllednek a nyersanyagok. Kézbe véve egy marék komposztot, megállapíthatja annak nedvességtartalmát („marokpróba”). Ha a nedvességtartalom optimális, az ujjaink közt nem jön ki a víz, de a komposzt összeáll. Ha összenyomva vizet tudunk kipréselni belőle, túl nedves, ha az anyag szárazon pereg, akkor túl száraz. Akkor ideális a nedvességtartalom, ha olyan a komposzthalom állaga, mint egy nedves szivacs: nem száraz, de nem is csöpög.

Tápanyag összetétel

A mikroorganizmusok életműködéséhez megfelelő mennyiségű szénre és nitrogénre van szükség. A lebomlás gyorsaságát erősen befolyásolja, hogy a lebontandó anyagban milyen a szén (C) és nitrogén (N) egymáshoz való aránya. Az ideális a 25:1 arány. A szén és a nitrogén különböző arányban van jelen az egyes szerves anyagokban. Azt mondhatjuk, hogy általában minden ún. barna hulladékban (faág, gally, szalma, faforgács, stb.) sok szén van, ezzel szemben a zöld hulladékokban (fűnyesedék, virágok, gyümölcsök, zöldségfélék) több a nitrogén és kevesebb a szén. Ha túl kevés a szén és túl sok a nitrogén, akkor felbomlik az egyensúly, csökken a lebomlás sebessége. Éppen ezért törekedni kell a helyes C:N arány kialakítására. Ezt úgy érheti el, hogy a zöld (főként konyhai hulladékok) és barna (főként kerti vázanyagok) hulladékokat megfelelő arányban, 3/4 : 1/4 keveri egymással.

A komposztálás lépései

1. Gyűjtés

Konyhai zöldhulladék gyűjtéséhez használjunk egy megfelelő nagyságú tárolóedényt, lehetőleg fedővel, amelyet nyáron ajánlatos naponta, télen hetente a komposztálóba üríteni. Minél több fajta szerves hulladékot gyűjt össze a konyhából és a kertből, a készülő komposzt annál gazdagabb lesz.

2. Aprítás

A gyorsabb lebomlás érdekében ajánlatos a komposztálóba kerülő anyagokat 5 cm-nél kisebb darabokra aprítani. Erre azért van szükség, mert minél nagyobb felület áll a mikroorganizmusok rendelkezésére, annál gyorsabban és hatékonyabban tudnak dolgozni. Litér Község Önkormányzata térítésmentesen elektromos ágaprítót a szükséges védőfelszerelésekkel együtt rendelkezésre bocsát a lakosság számára, mely a Hivatalban igényelhető.

3. Feltöltés

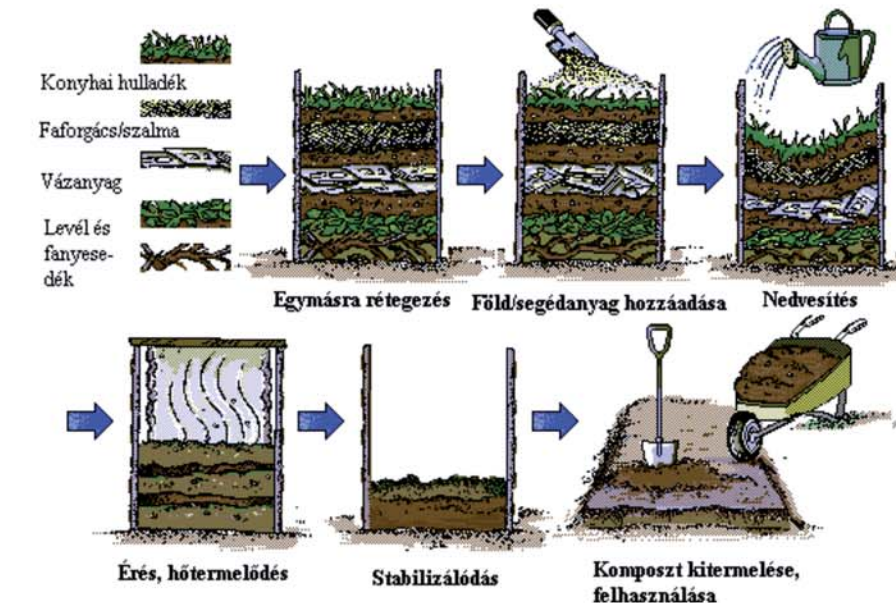
A komposztáló aljára tegyünk valamilyen durva anyagot (pl. faaprítékot, gallyakat), hogy biztosítsuk alulról a levegőzést. Erre, ha van kész komposztunk rakjunk belőle egy keveset, a folyamat gyors beindításához. Erre rétegezzük a konyhából és kertből kikerülő szerves hulladékot. A rétegek közé adalékanyagot (földet, kőzetlisztet) szórhatunk, melyek javítják a komposzt minőségét. Savanyú talajoknál jó talajjavító a mészkő, a márga, a dolomit őrölt formában. A komposztálásnál földdel és nem teljesen érett komposzttal beindíthatjuk a komposztálási folyamatot.

4. Keverés

Komposztkészítésnél fontos a keverés. Jobb minőségű komposzt eléréséhez 6-8 hetente jól keverjük össze a komposzthalmot. Keverések alkalmával ellenőrizhető a komposzt nedvességtartalma.

5. Átforgatás

Az anyagok bomlása és átalakulása következtében a komposzt térfogata csökken, összetömörödik. Ennek következtében a komposzt belsejéből kiszorulhat a levegő, kedvező feltételt teremtve a rothadási folyamatoknak, amelyek a komposztálást károsan befolyásolják. Ahhoz, hogy ezt megakadályozzuk ajánlatos vasvillával, lapáttal átforgatni azt. Átforgatáskor arra kell figyelni, hogy az első átforgatás után már ne adjunk friss anyagot a komposzthoz. Folyamatosan ellenőrizzük a nedvességtartalmat, ha kell nedvesítsük a komposzthalmot, szükség szerint nedves vagy száraz anyaggal keverjük össze. Átforgatás nélkül is lehet komposztot készíteni, de az érése hosszabb időre van szükség (kb. 12 hónap).

A komposzt felhasználása

A már kész, érett, felhasználásra alkalmas komposzt összeesik, barna színű és szagtalan.

A végtermék így könnyen lapátolható, porhanyós, földszerű anyag lesz, minőségét tovább finomíthatja rostálással. A komposzt minőségét alapvetően az határozza meg, hogy milyen nyersanyagokat használt fel, és gondosan végezte-e el az ápolási munkákat. Ha helyesen állította össze a halmot, gondosan forgatta, és kellő mértékben felhevült, szinte bizonyos, hogy **1 év alatt jó minőségű**, főként nitrogént, foszfort, káliumot és mikroelemeket tartalmazó komposztot kap. A komposztban lévő tápelemek ellenállóbbá teszik a növényeket a kórokozókkal szemben, egészségesebbek lesznek és esetleg több termést hoznak.

A komposzt színe és szerkezete révén javítja a talaj tulajdonságait: lazábbá válik, gyorsabban felmelegszik, jobban tudja tárolni a vizet és a hőt, így növeli annak termékenységet. A komposztot felhasználhatja a saját kertjében a fák, bokrok és a veteményeskert ágyásaiban, de a balkonládákban, szobanövények cserepeiben is.

Nem mindegy azonban, hogy milyen komposztot használ fel!

A friss, 4-6 hónapos komposzt nagyon gyorsan hat, de csak a talaj felszínén használható. Pázsit és földkeverék számára használhatatlan. Használható cserjék, fák, bogyósok, veteményesek őszi betakarására.

Az érett, 8-12 hónapos komposzt nagyon lassan hat, kiváló talajjavító tulajdonságokkal rendelkezik, és földdel egyenletesen összekeverve fontos alapanyaga a cserepes növényeknek, és a veteményes földjének. Rostálás után bármely növény számára felhasználható.

A friss komposzt még nem teljesen stabil, átalakult, ezért a növények gyökérzetére, növekedésére káros anyagokat tartalmazhat.

Az érzékenyebb növények (zöldségfélék, szobanövények stb.) földjébe mindig kész komposztot tegyen! Az érett komposzt szerkezete laza, morzsalékos, sötét barnás-fekete színű, friss erdőtálajra emlékeztető az illata, földszerű.

A kész komposztanyagot terítse szét a talajon kb. 1 cm vastagon, majd sekélyen dolgozza be! A kész komposztot tavasszal, nem sokkal a vetés előtt célszerű kijuttatni, és a felszínen eldolgozni.

Semmiképp ne forgassa vagy ássa mélyre a komposztot!

Tíz négyzetméternyi területre 5-10 liter komposztot szórjon ki, ez kb. 2 mm-es vastagságú komposzt-réteget jelent.

**Most már minden fontos tudnivalót elmondtunk a komposztálásról.
Nem maradt más dolga, mint kimenni a kiskertjébe és hozzákezdeni a komposztáláshoz.
Ne feledje, a komposztálást a gyakorlatban lehet a legjobban elsajátítani!**

Fontos szabályok:

- Az alapanyagokat lehetőleg aprítsuk 5 cm-nél kisebb darabokra!
- Biztosítsuk a jó oxigénellátást!
- Ügyeljünk az optimális nedvességtartalomra!
- Használjunk minél több alapanyagot!
- Keverjük össze a komposzthalmot 6-8 hetente!
- Folyamatosan ellenőrizzük a komposzthalmot és javítsuk hibáinkat!
- Folyamatosan vezessük a komposztálási naplót!

**Kívánunk minden kedves Komposztálónak sok sikert
és élményekben gazdag munkát!**

GYAKORI RENDELLENESSÉGEK

A komposzthalom állapota	Ennek oka!	Mit tehetünk?
Túl száraz: Korhadás leáll Szürke gombásodás	A saját felmelegedés vagy a száraz idő miatt sok víz párolgott el, a mikroorganizmusok tevékenysége leállt.	Célszerű átforgatni és benedvesíteni, esetleg friss nedves nyersanyagot hozzákeverni.
Túl nedves: Kellemetlen rothadó szag Sok giliszta Barnásfekete szín Oxigénhiány	Hosszú esőzés, vagy túl sok szerkezetszegény anyag (fűnyesedék, konyhai hulladék), illetve kevés szerkezet-stabil anyag.	Száraz anyagot (fanyesedéket, száraz levelet) kell beletenni. Ha lehetséges, száraz komposztot keverjünk hozzá.
A korhadás elhúzódik: Általában száraz Az ászkák fészekszerűen jelennek meg	A fás anyag aránya túl nagy a komposztban.	Fűnyesedéket, konyhai hulladékot kell hozzákeverni. A nagyobb darabokat fel kell aprítani.
Rothadó szag: Oxigénhiány Túl nedves, ragadós	Túl sok a szerkezetszegény (fűnyesedék, konyhai hulladék), illetve nitrogénban gazdag friss hulladék.	Jól fel kell lazítani, összekeverni, illetve ugyanúgy kell eljárni, mint a túl nedves esetben.
Muslincák, rovarok megjelenése	Nedves, cukortartalmú hulladék van a komposzt tetején, sok gyümölcs került a komposztba.	A friss hulladékot lazán bele kell keverni a halomba, és levegőztetésre van szükség. Kerti földdel vékonyan takarjuk be.

KOMPOSZTÁLÁSI NAPLÓ

Dátum	Komposztládába tett anyag és mennyisége	Megjegyzés, észrevétel (öntözés, átforgatás, keletkezett komposzt elhelyezése, hasznosítása, stb.)

KOMPOSZTÁLÁSI NAPLÓ

Dátum	Komposztládába tett anyag és mennyisége	Megjegyzés, észrevétel (öntözés, átforgatás, keletkezett komposzt elhelyezése, hasznosítása, stb.)

KOMPOSZTÁLÁSI NAPLÓ

Dátum	Komposztládába tett anyag és mennyisége	Megjegyzés, észrevétel (öntözés, átforgatás, keletkezett komposzt elhelyezése, hasznosítása, stb.)

KOMPOSZTÁLÁSI NAPLÓ

Dátum	Komposztládába tett anyag és mennyisége	Megjegyzés, észrevétel (öntözés, átforgatás, keletkezett komposzt elhelyezése, hasznosítása, stb.)

KOMPOSZTÁLÁSI NAPLÓ

Dátum	Komposztládába tett anyag és mennyisége	Megjegyzés, észrevétel (öntözés, átforgatás, keletkezett komposzt elhelyezése, hasznosítása, stb.)

KOMPOSZTÁLÁSI NAPLÓ

Dátum	Komposztládába tett anyag és mennyisége	Megjegyzés, észrevétel (öntözés, átforgatás, keletkezett komposzt elhelyezése, hasznosítása, stb.)

